

دوای هـ رشی دا هـ که رخ ره کان ... سه باح هـ نجدهر

بـ جه مال غمبار

1

باوکه شیعر

من کو هـ فـ در او هـ کی ناو بیرم

برا بـ شکـ یه کانم چه شنی گورگی دهشتودهر

لووران دیان و سهری بیریان له سهر داخستم

تفه نگیان پـ گولله

ده میشیان دارما هـ له ده مه هـ بهست

ئهستـ ره

ئا ئا ئهستـ ره ی پـ رووم له بنی بیره وه لـ هـ هـ هـ

بای به لووره ی ناوچه وان گرژ و ترشاو

ته وه زهل و

و

و

هـ

زه به لاج

دهم و لـ و ژه نگاوی

مرد خـ

له وه ته ی چاوی هـ شکه و پـ شکه ده کات و تارمایی ده هـ خـ ته پاش و پـ ش

له سهر زه ویی نه رمونیان هـ هـ شه ده کات

ته ماشای پـ ی ده کات جـ گا پـ ی نییه

ته ماشای دهستی ده کات ستوونی چه تر کی هـ ا نه گرتووه

ته ماشای ده می ده کات په ند کی باش به کار نه هـ ناوه

ته ماشای ناوچه وانی ده کات

قومریه ك پووشی له سهر دانه ناوه

ئا خـ کی دوورودر لـ ژی هـ کـ شا و خـ ی پـ چایه وه و هـ هـ ات

به و نیازهی خـ ی دا بـ لـ ته وه

دیاره با شکـ مه ند نییه

له سهر لـ واری شـ سته دانیش تووم

سه یری که ژاوه ی تهر مـ کـ ده کم

تهرمك
 ئا ئا تهرمك
 به ناو ئاپره شار تده په
 بهام ههر به گستان ناگات
 پاشان قهله شهكي به باداري ئيفليجيوو
 بهرهو دهم ئاوكي وهستاوي گه نيو
 به گريانهوه باه شهكيه تي
 نهكا دوا بكهوت
 پاش ئهوهي شاعيره پاشخا پهرهك و كپهروهرو و دوو پشكه خودار و
 ده مامك هنگاو هنگهكان
 گشتي شيعرهكانيان خواردم و بهسهر دهستهسي منداكي باخچهي
 ساواياندا شانوه
 سه مه ندهر
 ئا ئا سه مه ندهر
 له دهمارهكاني ههستمهوه باندبووهوه
 ووناكي ب هردوو چاوم هئا و په نجهره و ژوورمي
 لهخو ههستاند و سندووقى سبوورى له ناو باخچهي دانام و سهري لادا
 ئه شيعر ئه ناوي خم
 پهروهردت كردم چن بيمه كو ه گه وره ي بنه ما هت
 ب خواني
 ئاو
 ئاگر
 با
 خ
 داوهت كراوم
 گر رانيم گوت و به ناخي خم گه يشتم
 به ناخي خم بگهم به
 تهورات
 ئينجيل
 قورئان
 دهگهم

2

مار دداني له كلكيهويه
 گورگ براده رايه تي له كلكيدايه
 ووي هزي له كلكي كرددووه تهوه و چاوي هه شه ي ووناكه
 سيخو كهواني له كلكيهويه دهك شت

ئاي گوﻩﺳﺖ ﺭﻩﻱ ﺑﻪﺧﺸﻨﺪﻩ ﺩﺯﺕ ﭼﻪ ﻧﺪ ﺯﻩﺭﻥ
 ﻛﻪ ﻭﻭﻧﺎﻛﯩﺖ ﺩﻩﺯﺕ ﺗﻪ ﺳﻪﺭ ﺯﻩﻭﻱ
 ﺩﺯﻩﻛﺎﻥ ﻗﻪﻩﻣﻰ ﺩﻩﺳﺖ ﻭ ﭘﻪﻳﺎﻥ ﺩﻩﺷﻜﻪ ﻭ ﺧﺎﻭﺧﺎﻭ
 ﺩﻩﭼﻨﻪ ﻧﺎﻭ ﺗﻪﺭﻱ ﭼﺎﻭ ﺩﺍﺧﺴﺘﻨﻪﻭﻩ
 ئﺎﺳﻪ ﮔﻪﺭﻡ ﺩﺍﺩﻩ ﻭ ﺑﺎﻟﻨﺪﻩ ﺗﻪﻳﻴﺪﺍ ﺑﺎﻳﺎﻥ ﺑﻪ ﻫﻪﻣﻮﻭ ﺷﺖ ﺩﻩﺯﺍﻧﻦ
 ﺑﺎﻟﻨﺪﻩ ﻟﻪ ﻓﻪﻳﻨﯩﺪﺍ ﻧﺎﻭﻱ ﺧﻪﺷﻮﻳﺴﺘﺎﻧﻰ
 ﻟﻪ ﺩﻩﻡ ﺩﻩﺯﺕ ﻭ ﺩﻩﺑﻪﺗﻪ ﮔﻮﻩﺳﺖ ﺭﻩ
 ئﻪﻣﻪ ﻫﻪﻣﻮﻣﺎﻥ ﭘﻪﻛﻪﻭﻩ
 ﺑﻪ ﭘﻪﺭﻭﺍ ﺑﻪﺭﻱ ﺋﻪﻭ ﻭﻭﻧﺎﻛﯩﻴﻪ ﻫﻪﺩﻣﯩﺰﯨﻦ ﻛﻪ ﺑﻪﺧﺸﻨﺪﻩﻱﻩ
 ﺑﻪﺧﺸﻨﺪﻩ ﭘﻪﺭﻭﺍﻳﻰ ﺩﻩﺑﻪﺧﺸﻪﺕ ﻭ ﺑﻪﺭﻭﺍ ﺩﻩﭼﯩﻨﻪ ﻧﺎﻭ ﺑﻪﮔﺎ
 ﺩﻩﻧﮕﻰ ﺑﺎﻟﻨﺪﻩﻱ ﺗﺎﻙ ﻭ ﺟﻮﻭﺕ
 ﺑﻪﺷﻠﻮﻩﻱ ﻣﻪﺳﯩﻘﺎﻳﻪﻛﻰ ﺋﺎﺳﻤﺎﻧﻰ ﺑﻪﺳﻪﺭ ﺯﺍﻭﻩﺯﺍﻭﺩﺍ ﺯﺍ ﺩﻩﺑﻪ
 ﺑﻪ ﻫﻪﻣﻨﻰ ﺩﻩﺗﻪ ﺯﻭﻭﺭﻩﻭﻩ
 ﺩﺭﻩﺧﺖ ﻟﻪ ﻫﮕﻪ ﭘﻪﻳﺪﺍﺩﻩﺑﻪ
 ﭘﺎﺷﺎﻧﯩﺶ ﻫﮕﻪ ﻭﺯﻩﻱ ﺧﻪﺭ ﻟﻪ ﺩﺭﻩﺧﺖ ﻭﻩﺭﺩﻩﮔﺮﻩﺗﻪﻭﻩ
 ﺟﺎﺭﻛﻰ ﺗﺮﻭﺷﻪﻱ ﺑﻪ ﺟﻪﺷﻰ ﺋﺎﻭﺍﺯﻛﻰ ﺩﻩﺭﯨﻦ ﺑﻪﺩﻱ ﺩﻩﻛﺮﻩﺕ

3

ﭼﺎﻛﻪﻱﻛﻰ ﺯﻩﺭﻱ ﺷﺎﻋﯩﺮﻩ
 ﭼﺎﻭﻩﻫﻪﺭﻭﮔﻪﺭﻭ

ﻭ

ﻭ

ﻩ ﻛﺎﻧﻢ ﻟﻪﺳﻪﺭﻩ

ﺩﻩﺷﻪﺵ

ﺑﻪﺩﮔﻪﺭ

ﺩﻩﺭﻭﻭﻧﻜﻠﻪﺭ

ﺑﻪﻭﻩﻱ ﺯﻩﺭ ﮔﻪﺭﭼﻪ ﺑﺎﻳﺎﻥ ﭘﻪﻛﺮﺩﻭﻭﻡ

ﻟﻪ ﮔﻪﺭﭼﻪ ﺑﺎﻳﺎﻧﻪﻭﻩ ﻓﻪﺭﺑﻮﻭﻡ ﺑﻪ ﺋﻪﻣﻪﻙ ﻭ ﻧﻤﻪﻛﻰ ﺧﺪﺭﻱ ﺯﯨﻨﺪﻩ ﺑﯩﺮ ﺑﻜﻪﻣﻪﻭﻩ
 ﺩﻩﺑﯩﻨﯩﻢ ﭘﻪﺭﻱ ﻟﻪﻧﻪﻧﻢ

ﻟﻪﻭ ﭘﻪﺭﻱ ﺳﺎﺩﻩﻳﯩﺸﺪﺍ ﺑﻪﺑﺎﻙ ﺑﯩﺰﯨﻢ

ﺋﻪﻭﻩﻱ ﻟﻪ ﺩﻩﻣﻪ ﻧﻪﻳﺸﺎﺭﻣﻪﻭﻩ

ﺋﺎﺑﺎﻱ ﺳﺮﻭﻭﺵ ﻭ ﻫﻪ ﻧﺎﺳﻪﻱ ﺳﯩﻴﻪﻛﺎﻧﻰ ﺳﺮﻭﺵ ﺑﻢ

ﺑﻪ ﺑﺎﻳﻪﺧﻪﻭﻩ ﻟﻪ ﺳﻪﺑﻪﺭﻱ ﺯﻩﺭ ﺩﺍﻧﯩﺸﻢ

ﺗﺎ ﺋﺎﻭﺍﺯ ﻭ ﻣﻪﻗﺎﻣﻪﻛﺎﻥ ﺑﻨﺎﺳﻢ ﻭ ﺑﯩﺎﻧﻪﺑﻢ

ﻭﻭﻧﺎﻛﻰ ﮔﻪﺭﺍﻧﻰ ﻟﻪ ﺩﻩﻣﻪﻭﻩ ﺩﻩﺗﻪ ﻧﺎﻭ ﺩﻩﻣﻢ

ﻭﻭﻧﺎﻛﻰ ﻧﺎﻭ ﺩﻩﻣﻪ ﺩﻩﭘﺎﺭﻩﺯﻡ

ﺧﻪﻣﻢ ﻟﻪ ﺩﻭﻭﺗﻮﻱ ﺧﻮﻧﺎﻭ ﻭ ﻫﻪﺗﺎﻭﺩﺍ

ﺑﭽﻪﺗﻪ ﺳﻪﺭ ﻗﻮﻓﻰ ﮔﻪﺭﻩﻱ ﻣﻪﻱﻱ ﺋﻪﺷﻖ ﻭ ﺑﻪﺳﻜﻪﺕ

ئەر خوناو ب سهره تا ناوکی ده ب ته هه م
 هه تاویش بهرزی ده کاته وه ب هه واری سرووش و هه ناسه ی سروشت
 تا گو او ی ده ستنووس پ شکش به گو ی فریا که وتن بکات
 له ئه فسوونی وشه ی گله یی و گه ی گهردووندا هیچم نه د زییه وه
 له کتایی حه زده کهم ئه وه نده بژیم چاوم د زییه وه
 چاوی ئاسمان و فهرمان ه واکانی و به هره و سرووش
 له ناوچه وانی خ مدا چاندم
 چا و چرای سهری مر قه

چاوی سهره تای نووسین و له سهره تادا وشه هه بوو
 ئەر گو ی سوور له چاوه وانی چیدا
 جلی خ ی ده گ و و زه یین و زه مینی ئ شنه
 خ ی به هه موومان ده ناس ن ت

4

نا ق ا ترین پیلانگ و وه یشوومه له چا و
 مام ستا چاویلکه ه نگا و ه نگه که ی م ژووه
 چ ئی له ژیا نی ده رباری بی نی
 تا ا ده ی شاگه شکه یی ئ نزل گیراو
 ده ست گهرم و س بهر چه ور
 تادوا ا ده ی سهرکزی کاسه ی سوا
 بیر ل وه رگیراوه و خو ن له ده مار به تا کراو
 تیر گ به سهر قو و لیته داده ه ن ت
 به خسار کی م ن و ب هه ست وه ک په تاته ی مردوو نا ده خاته ج گای ئا
 قه له ه ش لک و قومرییه ک نوستوون
 مانگ له یه کشه وه ییدا ته ماشای با و ده نووکی هه ردووکیان ده کات
 له ه لانه ی کامه یاندا نه وه و نه وه زا
 چا و با یان کز ده ب ت

یان داده گیرس ن و ده دره وش نه وه
 خ شی له گر شه گرش یه کشه وه ییدا ده م ن ته وه
 ده ست له سینگی ووت و نه رمی ئاوده دات
 ت ش ههر له پیشه که ی خ ت بم نه ره وه
 شووشه ی چاویلکه ت ده ب ته د وجامه
 دیکتا ت ر ده توانن ه کاری بک شن و باش به کاری به ن
 پاش ئه وه موو ئا و نا و چاوله بهر پ ییه
 قه ل گ و ت ب ل ده دهن و بیریش له یه کهم ناشتن ده که نه وه

5

شیعر هه ی نان و ئاوم ت له خ سکی

بوویت به برای خوځنی و شیریم و له ده رگا و په نجره وه هاتیت
 دهستی بڼوا هڼانت له خوځن و شیرمدا ځواند
 ئسکی دهستم بڼ ناو دهستی خټ گواسته وه
 دهستی خدری زینده ئسکی تڼدا نییه
 شاعیره پاشخاپه رځ و ځپه روه و دوو پشکه خوودار و ده مامک
 ه نگا و ه نکه کان
 جزووی شیرزه بییان به کاره ڼنا و ځقی ئسک تواند نه وه یان ه ځښت
 ئاشق به کوځ و دځ له شه ځی ځه وای خځ له گه ځ خځدا
 ه نگی مه شقی دیاری ده کات
 دځی به په ځ و با ځی من
 گځ رانیب ځځکی له دوو سده ځسکا و و ژیا وه
 ده فځت به سهر ځووباری ځه وان و ده شتی ځاز
 ده نگځشی و ناوکی سځوه له بیره وه ریی زه وی
 ئهی ئه ست ځ و به رد م شیعر
 من ئه لف و بځی بوون و نه بوونم
 خودا وه ند دځ ه کانم له ناوچه وانی به رد ه ځده کځځت
 ه ځمی شځلانی قوځی ئاده م ده ست و په نجه می
 گهرم کردو وه و ځځحی بوون و نه بوون له ناخمد ا ده سوو تځت
 شاعیره پاشخاپه رځ و ځپه روه و دوو پشکه خوودار و ده مامک
 ه نگا و ه نکه کان
 پځیان له خځ ه مځشی سوو تانم سځده بځ و مځرووله ده کات
 له ئاو ځنه یه کی ځه شدا ده مځننه وه
 ده بڼه قه وزه ی ناوچه وانی جانه وه رځکی نه گریس
 په یام کم به رپا کرد
 ځازی ورد بوونه وه له دځی خځم و په رجووی ځځنیشا ندان
 ئاهی مهستی ته نیایمی له سهر کځبووه ته وه
 خودا شیعر ی له بری ه موو شتځک پځ به خشم
 سوپاس بځ به شه دځباشه که ی خځم
 سهرم ه ځبځی و ناوچه وانم کرده وه
 له شک ځیه وه جامم قهت قهت به تا ځنا بځت
 ئهی شک ځی دځی ځوونی سهد و بیست و چوار هزار پځغه مبه ر
 خودی خځم بیننی نیوه ځځگا
 ئوهم بیننی شک ځی شیعر بوون و گځوتان نه ده گرت
 شاعیره پاشخاپه رځ و ځپه روه و دوو پشکه خوودار و ده مامک
 ه نگا و ه نکه کانیش لنگ به گوو
 دوو په نجره له سهر دوو کونه که پووم داده نځنم
 بځ ئه وی بځن له خځم لاده م

به هره و سرووش و یه کهم تهزوو
 به هاوکاری ئه وه وه له سهرزه مین ماومه تهوه
 من و شیعر
 به هره و سرووش و یه کهم تهزووی
 ئه فسوون و
 ئه فسانه و
 غه زهل و
 ئه زهل ین
 دهست و دای ده ریا و ئاسمان
 ده کهینه یهک و گه زهی مه یی ئه شق له بهر تینی گهرما
 ده گوازینه وه بهر سه بهری ئه و دره خته ی له چه په پی هاوار ده کات
 کا تکه هشنووسی شیعرکه
 ده دانه م و به دیاریه وه سه زکه ده کهم
 سه زی به نی خشی مه یی ئه شق
 دهم ده له رز و زمانم ده گه زم
 ویستمه دوور له ده روون خراپان
 له به هره و سرووش و یه کهم تهزووی شیعردا
 سهر بنهم به وومه تی گهرمی ژیان و مردن و زیندوو بوونه وه
 دهست و دهم پنه له
 شانه ی هه نگوین و
 و
 و
 هه وری په باران
 خه وه تی په شهات
 خوداوه ندیی
 یاران چوومه ته ناو گفتوگی به ده نگییه وه
 ده ریا و ئاسمان له دنیا بوونی ئه و گفتوگه یه دا
 خه وه یستییان به بیر ده وه و بیر ده هه ننه وه
 په زانین و دهست له سهر سینگ و د
 به با نده ی خه شبه زی شیعر
 ده زاننه ت به چی به رز ده به ته وه
 به چیش ده نیش ته وه
 له وی گهش و سووری گه زهی مه یی ئه شق
 شهرمنترین لک و باه
 به ئه وه ی بجیته ناو مه ژوو
 جه گا با ت له ناوچه وانی جه بم نه ت

هيچ شت ځكه له لك و با ځ با شتر نيه
 دهستی له سهر دابنځ
 ههست به گه وره بوونی ئاسمان ده كه یت
 ئاوازه كانی بځ د ځ گهرمايین
 ویستم با ځنده یهك ځ اوبكه م
 با ځه كانی بځ به رزبوونه وه بځند كړدبووه وه
 ئه ی هاو خو ځنه كه م به ئاسمانه وه بوون
 له سهر با ځه كانی ته تاو هه یه
 له ژړیشی
 نه فسوون و
 نه فسانه و
 غه زهل و
 نه زهل
 ئه م لایه ی به هه شت هی منه
 لای شیعر و به هره و سرووش و یه كه م ته زوو
 له به هه شتدا قوو ځترین تاسه م پاراو ده بځت
 بیرى سهر ئه و زه مینه ناكه م
 شاعیره پاشخاپه رځك و ځكه پهره و دوو پشكه خوودار و ده مامك
 ځه نكاو ځه نكه كان
 نه یا نه ځشت
 تاو ځكه له سهری پشوو ځكه بده م و بچمه ناو گځرانی ه ځگریمه وه
 دهست له خه می چه ند سا ځه هه ځگرم
 د ځشكاویشبم د ځم له بری خو ځن
 به هره و
 سرووش و
 شیعرى ل ځكه ده تك ځ
 شیعر ئه و بزه ځوون ځسكاو هیه له با ځی بازی ك ځوانه وه
 به سهر گځنا و ل ځوی
 به هره و سرووش و یه كه م ته زوو بځاوبووه ته وه
 تامه زر ځتین
 له قو ځی ئاده م و گځشهی په رستگا و جامی نه ځنییه وه تامه زر ځتین
 بازی ك ځوان زوو زانی
 له سهره تادا وشه و به هره و سرووش و شیعر هه بوو
 له خه وشه و بانی وشه دا د ځوون نووست
 د ځوونیش تځرخه و بوو
 ځزایه ناو باخی د ځرینی ژیان و مردن و زیندووبوونه وه
 شاعیره پاشخاپه رځك و ځكه پهره و دوو پشكه خوودار و ده مامك

هنگاو ه ننگه کانی

له مندا دانی ته پوت ز و گیرخواردن و جه نگی
خ و خ و خو ننداریدا له دایک بوونه
منیش له نی ووهک و گه نجینهی

ئه فسوون و

ئه فسانه و

غزه ل و

ئه زه ل

شهرم له مژووی له سه ره تادا وشه و به هره و سرووش و یه کهم ته زوو
ده کهم

ئای زه مینی ده ست و د وون

نامهردی ز و ناقات له سه ر ده ژین و ددانیان له قوونیان ها تووه
زما نیشیان وهک کلکی چه قه ی پ سووتا و له ددانیان ده رها تووه

به شه دباشه کهی خ م شیعر

ماندووت کردووم و ماندووبوون تا ل واری مردنی بردووم

ل واری شک و ئاو نه و وونبوون

به و هیوایه م من بکوژیت و ت ش

گزه ی مه یی ئه شق له بهر تینی گهرما بگوازیته وه بهر سه بهری ئه و
دره خته ی له چه په یی هاوار ده کات

سکا ئایه ک ب ت ئه ی شیعر

ئای چیت به سه ر ژیا نم داه نا

7

ویستمه وومه تم له سه ر شانه ی هه نارک دان م

مردن کی سپی بمرم و نابیناکان سه ما یان ب بگه ته وه

مردنی سپی دوا ق ناغی گه یشتنی م وروله ی بارگرانه

خ من به ووه م و چوارلام ئاو نه یه

مانگ به ل ووی به باریه وه

داده به ز ته ناو ئاو نه و پ پیتیه که باب و به هه شتی نه مریی

به چوار لادا سه ما و پاسه وانی ده کات

ه ماکانی ها توچی چوار یانی شاریش ته پی وه فا ل ده دهن

که زه نگی 16 ی 3 ل ده دا

هه موومان له

ما و

و

و داده وه ستین

ک نا

شه قام

ناوه ندى شار
 چاوى ئاسمان له چاوى كه سمان ناچت
 خه مـك له چاوى يه كتردا ده گوازينه وه و بـاوده بينه وه
 كـترـكى تاسه دار له سهر مىلى 11 و 35 خولهك مىلى درـژـكردووه ته وه
 چاوى له چاوى هه موومان ده چـت و له هـيچ شـتـكـيش په شيمان نه بووه ته وه
 ماسيهك له قووـاـيـدا اده چه نـت و چاوى له سهر وشكايى و ئاودا
 نه ملا و نه ولا ده كات
 قاز و قورينگى كـويـش له بهرزا ييه كا نه وه
 بـاـ يارى باـ له ئاودان داده به زن
 نه و پهـى ههست و ختووكهـى شكـ به سهر ووى ئاوه وه يه
 مـروولهـى ژـر زه و يش سهرده كه و ته وه و دهـت
 باى دـبهـر مه ترسـيداره

8

ديكتاـتـر چاوى له مس و كه لا شووشه داـژـراوه
 چاوى شاعـيرى
 چاوهـهـا و گـگـ و

و

و

يش

دـهـشـ

به دگـ

دهروونكلـر

له بهردى لامرده و قايرـس و مه قهـس
 چاوى وون حمز به خـشـبه ختيى بيندراو ده كات
 دـبهـره دـباشه كهـى دهـدـزـته وه و شـتـكـ وهـك
 نهـستـرهـى كاـكـشان دهـرده كهـوت
 هه نـگاـو بـ ناو پهرستگات دهـنـت و هه نـگاـوى پـشـوو پـدهـدا
 له چاوى دوژمنه كهت ورد ببـيته وه
 ئومـدـكـ ده بينى خـتـى
 خـرى سبه ينان له قـزاخـى ناوچه وانـت دهـخـمـ
 پاشان له دـخـشـيه كدا ده پـشـكوـت
 ته نـيا هـاتـين و ته نـيا شـدهـن
 نـواـنـيان ناسينى داوه كانى سهر گـا و بـياخـى شووشهـى په نـجـهـره
 ناو نـيـشـاـنـهـكان
 1 شيعر ئهـى ناوى خـم
 2 بـاـ پـهـرواـيـى گوـهـستـره

- 3 پښتني زمان
- 4 مانهوې مانگ له يه كشهوه ييدا
- 5 ژيان له دوو سده
- 6 گډرانپهك له سروشهوه ځسكا
- 7 بههشتي پاراو كځ له ماځه
- 8 دا ځشتني چاو